

Harlebeke New British Cemetery

Beschrijving

Harlebeke New British Cemetery. Brits oorlogskerkhof beheerd door de Commonwealth War Graves Commission. Begraafplaats naar het ontwerp van architect W.H. Cowlshaw (1870–1957), die over de 200 begraafplaatsen ontwierp.

Historiek.

Harelbeke werd in de nacht van 19 op 20 oktober 1918 bevrijd door de '9th (Scottish) Division'. Harlebeke New British Cemetery is een verzamelbegraafplaats van na de Wapenstilstand, die ontstaan is door de concentratie van graven uit de omliggende slagvelden van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief (1918) en door de concentratie in 1924-1925 van graven die op Duitse of gemeentelijke begraafplaatsen begraven lagen. In het totaal gaat het om meer dan 40 begraafplaatsen. De graven van het Bevrijdingsoffensief kwamen terecht in de perken I tot X. De graven van de latere concentraties kwamen terecht op de perken I en II en op de perken XI tot XIX. Hiertoe behoren vele doden die in oktober 1914 omgekomen zijn.

In mei 1950 werden de 33 graven die naast de kerk van Harelbeke begraven lagen, naar de 'New British Cemetery' overgebracht. Er liggen eveneens 10 doden uit het Verenigd Koninkrijk, die in mei 1940 omgekomen zijn tijdens de terugtrekking naar Duinkerke.

Er liggen nu, volgens het meest recente register, 895 geïdentificeerde en 179 ongeïdentificeerde doden uit het Verenigd Koninkrijk begraven, naast zeven Australiërs (waarvan één ongeïdentificeerd), 29 Canadezen (waarvan één ongeïdentificeerd), twee doden uit India en vier doden uit Zuid-Afrika. Samen met de tien Britse doden uit de Tweede Wereldoorlog maakt dit een totaal van 1.126 doden, die hier begraven zijn of herdacht worden. Eén dode uit het Verenigd Koninkrijk, waarvan aangenomen wordt dat hij zich onder de niet-geïdentificeerde doden bevindt, wordt herdacht met een zgn. 'special memorial'. 19 andere doden, wiens graf verloren ging op hun oorspronkelijke begraafplaatsen, worden eveneens herdacht met een 'special memorial' en met twee 'duhallow blocks'. Ze lagen oorspronkelijk begraven op de gemeentelijke begraafplaatsen van Geluwe en Neuville, op de Duitse begraafplaatsen van 'Granate Farm' (Zillebeke), Hollesbosch (Beselare), Klephoek (Dadizele) en bij de kerk van Moorslede, resp. op de Duitse begraafplaatsen van Geluwe, Koelenberg (Geluwe) en Kasteelhoek (Hollebeke). Hier ligt onder meer William Thomas Leggett begraven, die behoorde tot het '1st Life Guards'. Hij was naar verluidt de eerste Australiër die sneuvelde in de strijd om Ieper, op 14 oktober 1914, enkele dagen vóór het losbreken van de eigenlijke Eerste Slag bij Ieper. Hij werd aanvankelijk in Geluwe begraven en werd na de oorlog naar Harlebeke New British Cemetery overgebracht. In Geluwe herinneren een gedenksteen en een kunstwerk aan hem.

Beschrijving.

Begraafplaats met een grondplan in de vorm van een langgerekte trapezium en een oppervlakte van 4.470 vierkante meter. Ze is omgeven door een muur uit grijsbruine natuursteen, afgewerkt met witte natuursteen. Kronkelende voormuur, waarin gebogen witte natuurstenen landplaten verwerkt zijn. Open toegang met witte paaltjes en geplaveid met grijsbruine en witte natuursteen. Bij de toegang is het opschrift "HARLEBEKE NEW BRITISH CEMETERY MCMXVIII", het registerkastje en iets verder de metalen informatieplaat op een lage, schuine tafel terug te vinden. De begraafplaats wordt in tweeën gedeeld door een middenas met het 'Cross of Sacrifice' (type A) vooraan en achteraan de 'Stone of Remembrance' op een verhoog van treden. Ook de twee achterste perken zijn op een hoger niveau aangelegd. Achter de 'Stone of Remembrance' staat een hoge, gebogen muur uit grijsbruine natuursteen, afgewerkt met witte natuursteen, met gebogen zitbank en links en rechts telkens uitmondend in een gebouwtje met rondbogige nis en zitbank. In de noordoostelijke hoek staat een dienstgebouw.

De grafstenen in witte Portlandsteen moesten in het voormalig open landschap van ver opgemerkt worden. Bij elk grafzerk wordt door militaire en religieuze symbolen de identiteit van de gesneuvelde verduidelijkt. De graven zijn verdeeld over 19 perken, met de perken I tot X op het achterste (meest noordelijke) deel van de begraafplaats en de perken XI tot XIX op het voorste gedeelte. Vooraan op de begraafplaats staan zgn. 'special memorials' en een 'duhallow block' voor zeven graven die verloren gegaan zijn op de gemeentelijke begraafplaatsen van 'Gheluwe' en 'Neuville' en op de Duitse begraafplaatsen van 'Granate Farm', 'Hollesbosch', 'Klephoek' en bij de kerk van Moorslede. Op een andere 'duhallow block' worden twaalf verloren graven van op de Duitse begraafplaatsen van

'Gheluwe', 'Kolenberg Forest' en 'Kastelhoek' herdacht. Eén ander 'special memorial' bij perk IV herdenkt een dode, waarvan aangenomen wordt dat hij onder een naamloze grafsteen ligt. De begraafplaats wordt getooid met bloemperken, siergrassen, struiken en haagbeuken. Het 'Cross of Sacrifice' wordt geflankeerd door twee coniferen.

Bron : onroerend erfgoed